

A BUDAPESTI
SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATÁNAK
É R T E S I T Ő J E.

KIADJA: A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata.

Az „Értesítő“-t a társulat tagjai díj nélkül kapják.

Megjelenik minden hó utolsó napján 1000 példányban.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők be.

A választmány megbízásából szerkeszti: **Teasdale Ottó**
társulati titkár.

SZERKESZTŐSÉG:

☉☉☉ Budapest, IV. kerület, Himzö-utca 1. szám földszint. ☉☉☉

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert cégektől fogadunk el.

HIRDETÉSEKET

a társulat titkársága (Budapest, IV. kerület, Himzö-utca 1. szám földszint) vesz fel.

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldalra terjedő nagyságban	20 frt — kr.
$\frac{1}{2}$ „ „ „	10 „ — „
$\frac{1}{4}$ „ „ „	6 „ — „
$\frac{1}{8}$ „ „ „	3 „ 50 „

☉☉☉☉☉ Egész évre szóló hirdetésekénél 20% engedmény. ☉☉☉☉☉

A milleniumi kiállítás és a vendéglős ipar.

Hazánk 1000 évi fenállásának nagy ünnepét megérni és ünnepelni a mi nemzedékünknek jutott osztályrészül.

Fokozott büszkeséggel tölti el minden igaz hazafi keblét a közel jövőben rejlő ezen ünnep, a mely nemzetünk dicső történelmi multjánál fogva bizonyára hazánk határain túl is meleg érdeklődésre számíthat s kulturánk, iparunk és egyéb társadalmi viszonyaink fejlettségét illetőleg, kétségkívül az egész művelt világ figyelmét felénk tereli.

Mi természetesebb tehát, mint hogy Magyarország közvéleményét élénken foglalkoztatja a kérdés, mi módon fogja a nemzet ezen epochalis ünnepét méltóan megünnepelhetni? Köztudomásu dolog, hogy ezen nemzeti ünnep kimagasló részletéül egy, kulturális haladásunkat, ipari és közgazdasági fejlettségünket feltüntető nagy országos kiállítás van tervbe véve.

Nehéz és hosszas vajudás kísérte e kérdés elvi megoldását, amennyiben a világkiállítás eszméjének is sok hívője akadt s a két tábor egymással élénk ellenkezésbe jutott, míg végre a már igen elkeseredett tollharcz, igen nyomós és figyelemre méltó indokoknál fogva, az országos kiállítás rendezésének törvénybe iktatásával véget ért.

Országos kiállításunk lesz tehát, így határozta azt el a törvényhozás s így hallottuk ezt újabban a kereskedelemügyi miniszter nyilatkozatából is. Csak a hely és az idő kérdése vár még végleges megoldásra, hogy azután a nemzeti lelkesedés ezen, kulturális történelmünkben páratlanul álló nagy mű létesítéséhez hozzáfogjon.

Nem végzek talán felesleges munkát, ha ezen időpontot felhasználom arra, hogy a mi iparágunk szempontjából hozzá szóljak a kiállítás rendezésének immár eldöntött kérdéséhez, illetőleg, ha felderíteni igyekszem azon visszahatást, a melyet az országos kiállítás rendezése, a vendéglői iparra nézetem szerint gyakorolni fog.

Hogy az országos kiállítás létesítése a vendéglői iparra általában véve előnyös-e, e kérdésre nézve jól tudom, hogy a vélemények elágazók s tudom azt is, hogy a szaktársak tulnyomó nagy része az országos kiállítástól iparunkra nézve üdvös befolyást nem vár. Nem azt akartam ezzel állítani, mint ha a szaktársak többsége a kiállítás eszméje iránt ellen-

séges indulattal viseltetnék, mert ha e kérdésben anyagi érdekeink tekintetében különböző véleményen vagyunk is, abban mégis mindnyájunknak egyet kell értenünk, hogy a midőn 1000 éves nemzeti multunk megünnepeléséről van szó, a midőn ezen ünnep méltó rendezése tekintetében az egész nemzet ambícióját ébren látjuk: akkor a mi iparunk, még jelenlegi válságos helyzetében sem absentuálhatja magát, akkor a buzgalmat nem az anyagi haszonból szabad meritenünk, a közreműködést nem az anyagi kilátásoktól lehet függővé tennünk, hanem a haza iránti szeretetünk, hazafias önrzetünk, kell a nemzeti ügy iránti lelkesedésünknek fakadnia.

Ezen szempontok előtt tehát még azoknak is meg kell hajolniok, a kik a kiállítást magukra nézve anyagilag *károsnak* tartják.

De hát tekintsük közelebbről a kérdést, hogy tényleg minő befolyással lehet iparunkra a rendezendő kiállítás, a miben könnyebbségünkre van az a körülmény, miszerint nem is egészen abstract feltevésekből kell kiindulnunk, amennyiben az 1885. évi országos kiállítás lefolyása e tekintetben igen sok támpontot szolgáltat.

S itt be kell vallanom, hogy az akkor nyert tapasztalatok inkább azoknak látszanak igazat adni, a kik a kiállítástól iparágunk fellendítése tekintetében semmi üdvös eredményt nem várnak. Mert bár az akkori kiállítás sikere, arányaihoz mérten teljes volt, bár az idegenek forgalma fővárosunkban a remélt számnál csekélyebb nem volt, mégis a csalódás emlékét őrzik magukban ezen időből a vendéglő ipar művelői.

Láttuk akkor nap nap után a látogatók végnélküli sorát a kiállítási terület felé zarándokolni, láttuk a kiállítási korzó feledhetetlen szép képét, ragyogó fényével, igazán világvárosi színezetével, — de a városi vendéglőkben sehol nem tapasztaltuk a forgalomnak ama élénkségét, a melyet képzeletünk már előre alkotott magának. Ha hozzá vesszük még azt a pangást, a mely a kiállítást követte, s a mely szükséges folyamánya minden oly országos vállalkozásnak, mely a nemzet erejét huzamosb időn át fokozott mérvben megfeszíti: akkor valóban be kell vallanunk, hogy az aggodalmak ez irányban éppen nem indokolatlanok.

És mégis, nem tudom elhinni, hogy iparunk legalább némi hasznot a kiállítástól ne nyerje.

Üzletágunk, a kereskedelem, az ipar, a társadalmi élet fellendülésének és virágzásának igen érzékeny barometerje. Az általános jólét üzletünk menetében inkább kifejezést nyer, mint bárhol másutt, bárha annak behatása minden egyéb üzletágnál is érvényesül.

Minden oly vállalkozás tehát, a mely a kereskedelmet, az ipart, a nyilvános életet élénkíteni, szóval a lakosság hangulatát emelkedetté tenni alkalmas, kétségkívül iparunkra sem téveszti el hatását. Már pedig ez irányban egy nagyszabású kiállítás, mozgalmas életével, a vidékre és külföldre gyakorolt vonzerejével tagadhatatlanul a legalkalmasabb eszköz, nem is említve a kereskedelem és ipar terén már csak a kiállítás rendezése által is beálló fokozott tevékenységet s az annak nyomában járó munka, illetőleg kereset szaporodást.

Ha tehát az idegenek Mekkája ismét csak a kiállítási terület lesz is, a fővárosi kereset-viszonyok javulása folytán hiszem, hogy iparágunk általában véve még sem fogja meg-sínyleni a kiállítást. Nem nyüzsgésről álmodozom, képzeletemben nem látom üzleteinket emberrajoktól ellepve, hanem inkább intenzív fejlődést várok, inkább a fővárosi lakosság jólétéből származó virágzást remélek mint a rendezendő kiállítás közvetett behatását.

A kiállítás helye és ideje még nyílt kérdés. Erre nézve iparunk szempontjából is csak az az óhajomásom, hogy mindkettőt, az időt és a helyet is sikerüljön szerencsés kézzel megjelölni, mert bárhol és bármikor rendeztessék a kiállítás, nemesak nemzeti önérzetünket, hanem iparágunk érdekeit is csak a kiállítás teljes sikere elégítheti ki.

T—e.

A társulat tárgyalásai, hivatalos átiratok, végzések, beadványok stb.

Jegyzőkönyv. Felvétel a budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának 1892. szeptember hó 15-én, délután 4 órakor, saját helyiségében tartott választmányi üléséről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, Wirth Ferencz alelnök, Hermann Ferencz pénztáros, Stöckl Tamás, Holzwarth György, Feith István, Reutter Nándor, Lippert Lajos, Hein Lipót, Csalányi Károly, Hell Ferencz, Prindl Nándor, Fritz Henrik, Kammer Ernő, Nosek Ignác, Förster Konrád, Wrabetz Frigyes, Illits József, Eibel Károly, Kommer Ferencz és Morbitzer Lőrincz választmányi tagok, ifj. Acs Károly társ. ügyész és Teasdale Ottó társ. titkár mint jegyző.

Elmaradásukat kimentették: Barabás József, Maloschik A. W., Mehringer Rezső, Vincze Lajos és Krist Ferencz választmányi tagok.

Elnök üdvözlővén a megjelent tagokat, az ülést megnyitottnak nyilvánítja, egyben a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Holzwarth György és Lippert Lajos urakat kéri fel.

1. Olvastatott az 1892. május 27-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyve.

A jegyzőkönyv tudomásul vétetett és hitelesített.

2. Elnök jelenti, hogy a szabadkai pinzéregylettől a társulat részére meghívó érkezett a nevezett egyesület zászlószentelési ünnepélyére.

Minthogy a nyári szünet miatt választmányi ülés nem tartatott, a szabadkai pinzéregylet buzgólkodása azonban a

társulat őszinte rokonszenvére érdemes, Elnök a választmány utólagos jóváhagyásának reményében saját hatáskörében 10 frtot utalványozott nevezett egyesületnek, a mely összeg, átirat kíséretében, rendeltetési helyére már elküldetett.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

3. Elnök jelenti, hogy a kárpitos-segédék budapesti segélyegyesületének zászlószentelési ünnepélyére is érkezett meghívó.

A választmány nevezett egyesületnek 5 frtnyi adományt szavaz meg ezen alkalomból.

4. Olvastatott Waschisek János kérvénye, a melyben segélyének továbbra való meghagyását, illetőleg annak némi feljavítását kéri.

A választmány kérelmezőnek eddigi segélyét továbbra is megszavazza; a segélyösszeg felemelésére vonatkozó kérelmének azonban nem adhat helyt.

5. Olvastatott Schöner Betti és Gattyán József segély iránti kérvényük.

A választmány Schöner Betti asszonynak 10 frt, Gattyán Józsefnek 15 frtot szavaz meg, mint a társulat elszegényedett tagjainak.

6. Olvastatott Bocz János n.-szombati vendéglős átirata, a melyben kérdést intéz, vajjon a társulatnak és a temetkezési egyesületnek tagja lehet-e?

A választmány, tekintettel az alapszabályok határozmányaira, a melyek szerint csak budapesti vendéglős vehető fel társulati tagul, Bocz János urat az ipartársulati tagok sorába nem veheti fel. Hasonlóképpen nem vehető fel a temetkezési egyesület kebelébe sem, mivel a választmány a személyes körülmények, u. m.: kor, egészségi állapot stb. tekintetében, magának tájékozást nem szerezhethet.

7. Elnök jelenti, hogy egy ajánlat érkezett be, a mely mindenféle conservek (hus, zöldség, halak, stb) elkészítését, egészen új módszer szerint, a társulat figyelmébe ajánl, illetőleg ily conservek házilagos elkészítésére a társulatot felhívja.

A választmány az ajánlatot véleményadás végett egy szűkebb körű bizottságnak adja ki, a mely Wirth Ferencz alelnök elnöklete alatt Kommer Ferencz, Holzwarth György, Reutter Nándor, Csalányi Károly és Illits József urakból áll.

8. Elnök jelenti, hogy a szakiskola ügyét Rózsavölgyi tanácsnok urnál ismételve sürgette, fájdalom eddig eredménytelenül, amennyiben a dologban még mindig nem történt intézkedés.

Tudomásul vétetett. Acs Károly társ. ügyész egy a tanácshoz intézendő sürgető beadvány megszerkesztésével bizatik meg.

Több tárgy napirenden nem lévén, elnök az ülést befejezettnek nyilvánítja.

K. m. f.

Teasdale Ottó
társulati titkár.

Uj tagok. Társulatunkba ujabban beléptek:

Nemes Lajos korcsmáros V., Lipót-körut 21. szám.
Raab Antal » III., Templom-u. 7. »

Utóbbi a társulatnak régebben tagja volt s most ismét a tagok sorába lépett.

A pinczér szakiskola ügyét társulatunk elnöke a fő- és székváros tanácsánál ismételve megsürgette, fájdalom eddig eredménytelenül. Nem csak a mi iparágunk speczialis érdekeinél fogva, hanem általános culturalis érdekek szempontjából is felette sajnálatos, hogy ezen ügy elintézése ennyire késleltetve lesz. E tárgyban tehát választmányunk legutóbb tartott ülésében elhatározta, hogy egy sürgető átíratot intéz a fő- és székváros tanácsához, oly kérelemmel, hogy ügyünket *egy álló esztendei pihentetés* után végre valahára tárgyalás alá vegye

A fővárosi husmérés szabályzat tervezete ellen a mészáros ipartestület felfolyamodással élt, a melynek eredménye gyanánt, a kidolgozott szabályzat a közlélmzési bizottsághoz átdolgozás végett visszautasított. Ipartársulatunk ez ügghöz a mészáros ipartestület felszólítására annak idején véleményt adott s abban teljesen magáévá tette a felszólamló ipartestület nézetét, a mely a szabályzatnak különösen ama intézkedését tartotta sérelmesnek és a gyakorlatban kivihetetlennek, mely szerint csakis 6 hetes — 1 éves borjuk husa kerülhet eladásra. Ha ezen rendelkezés tényleg fenmaradna, mi is megéreznők annak kellemetlen hatását ipargyakorlatunkban, amennyiben a vendéglőket látogató közönség első sorban a vendéglősöket okozná a „borju husnak“ keresztelt marhahusért.

Ez ügy azonban hihetőleg kedvező megoldást nyerend, annyival is inkább, mivel a közlélmzési bizottság ide vonatkozó újabb tárgyalásaira, ugy a mi iparunk, valamint a mészáros ipar körébe kiszemelt szakértők is meg fognak hivatni.

Vendéglő bérbeadás. A rudas-fürdői vendéglő bérbeadására vonatkozólag a fő- és székváros tanácsától következő átíratot vettük:

ad 31451
1892. VI. szám.

A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata tekintetes Elnökségének Budapest.

A fő- és székváros közönsége tulajdonát képező rudas-fürdői vendéglőnek 1892. évi november hó 1-től három évre leendő bérbeadása iránt, f. é. október hó 3-án délelőtt 10 órára nyilvános árverés iratván ki: van szerencsénk az erre vonatkozó árverési hirdetményt, és a bérleti feltételeket /- alatt csatolva oly megkereséssel megküldeni, miszerint ezt tagjai között minél szélesebb körben közhírré tenni és tekintettel arra, hogy a fő- és székváros közönsége különösen nagy súlyt fektet arra, hogy a szóban forgó vendéglői üzlet, ahoz értő szakember által személyesen gyakoroltassék, — az illető szakkörök figyelmét ezen körülményre föl hívni sziveskedjék.

Budapesten, 1892. évi szeptember hó 21-én.

A polgármester helyett

Márkus József
tanácsnok.

31451 szám

92.

Árverési hirdetmény. Budapest fő- és székváros közönsége a tulajdonát képező Rudasfürdőben lévő vendéglőnek 1892. évi november hó 1-től 1895. október hó végeig terjedő három évre bérbeadása iránt f. évi október hó 3-án írásbeli ajánlatok útján nyilvános árverést tart.

Miről bérleni szándékozók oly felhívással értesítettnek, hogy a hivatalos minta szerint kiállított írásbeli 50 kros bélyeggel s 200 frt, azaz kétszáz frt bánatpénznek, akár készpénzben, akár takarékpénztári könyvben vagy elfogadható s árfolyam szerint 90%-al számítandó értékpapirokban, a központi pénztárba történt letételét tanusító letéti nyugtával ellátott ajánlataikat, legkésőbb f. é. október hó 3-án délelőtt 10 óráig Alkér Gusztáv alpolgármester ur vagy helyettese kezeihez (IV. ker. régi városház I. emelet, tanácsterem) nyujtsák át, — később érkező, vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverési feltételek időközben a Lipót utczai újvárosház II. emelet 27. ajtó alatt a tan. VI-ik ügyosztályban, a hivatalos órák alatt betekintheők s ugyanott ajánlati minták is kaphatók.

Fenntartja magának a fő- és székváros közönsége azon jogot, hogy a beadandó ajánlatok bármelyikének elfogadása vagy el nem fogadása tekintetében szabadon határozzon.

Budapesten, 1892. szeptember hó 21-én.

A fő- és székvárosi tanács.

Árverési feltételek. Budapest fő- és székváros közönsége a főváros tulajdonát képező Rudasfürdőben lévő vendéglőt 1892. évi november hó 1-étől, három egymásután következő évre, vagyis 1895. évi október hó végeig a következő feltételek mellett bérbeadja:

1. Köteles bérlő a szerződési feltételek pontos betartásának biztosítására 200 frtnyi biztosítékot akár készpénzben, akár helybeli takarékpénztári betéti könyvben akár a főváros által elfogadhatóknak kijelölt s a napi tőzsdei árfolyam 90%-val, semmi esetre azonban a névértéken felül számítandó értékpapirokban letenni, mely biztosíték bérlőnek csak a szerződés lejártá után és a szerződési feltételek pontos teljesítésének beigazolása alapján fog ez iránt benyujtandó kérvénye folytán visszaadni.

2. Köteles bérlő a bérleti összeget minden év november hó 1-én és május 1-ején előleges félévi részletekben a fővárosi központi pénztárba lefizetni.

3. Köteleztetik bérlő a bérlet egész tartama alatt jó ételeket és jó italokat a vendégeknek, saját maga által hónap-ról-hónapra megállapítandó, a fürdő helyiségeiben kifüggesztendő és a fürdő igazgató által ellenjegyzendő étlap árjegyzék szerinti árakon kiszolgáltatni, mely étlap áraitól eltérésnek semmi szin alatt történnie nem szabad, továbbá magyar nyelven szerkesztett étlapot és italjegyzéket naponta kiadni, különösen pedig arról gondoskodni, hogy egész éven át, de főleg a fürdő-idény alatt izletes reggeli, ebéd- és vacsora kapható legyen.

4. Köteles továbbá bérlő a vendégek kiszolgálására tisztességesen öltöztetett, szolgálatra alkalmas, udvarias pinczéreket tartani, valamint egész személyzetét oda utasítani, hogy a közönség irányában udvariasságot, előzékenységet és minden tekintetben becsületes eljárást tanusítsanak.

5. Tartozik bérlő a sétatért saját költségén jókarban és tisztán tartani, különösen pedig a fürdő-idény alatt naponkint söpörtetni és locsoltatni.

6. A bérlet tartamára bérlőnek lakásul a rudasfürdői gazdasági épület II. emeletén 2 szoba, továbbá vendéglő helyiségül, a fürdőépület földszintjén 2 vendégszoba közte átjáróval, s konyha előtérrel, árnyékszék, egy kézi pincze és padlás, a kertben, illetve a sétatéren a kiosk adatik át. — Mindezen helyiségeket köteles bérlő kifogástalan jókarban

tartani, s a bérleti időszak lejártával azokat ugyancsak kifogástalan jókarban a fővárosnak visszaadni.

7. Bérlet a vendéglői üzletet személyesen köteles gyakorolni és a főv. közönségének beleegyezése nélkül, a bérleményt másra át nem ruházhatja, vagy azt akár egészben, akár részben albérbe nem adhatja.

8. Ha bérlet ezen a fenti 1—7. pontok alatt felsorolt feltételeket nem teljesítené, sőt ha ezen feltételek és kötelezettségek közül csak egyet is megszegne, vagy elmulasztana, Budapest fővárosának jogában állandó vagy pénzbürtóval sújtani bérletet, és pedig első ízben 50 frt, második és minden további esetben annyiszor-mennyiszor 100 frt pénzbürtóval, vagy a jelen szerződést bírói közbenjárás nélkül tanácsi határozattal bármikor felbontani és bérletet ezen bérleményből azonnal felmondás és bírói közbenjárás nélkül, közigazgatási uton kitenni, mely intézkedésnek magát, haszonbérlet aláveti, minden jogorvoslattal való élhetés nélkül.

A főváros ezen most körülírt bürtóolási vagy szerződés felbontási jogát tetszés szerint együtt vagy külön bármely sorrendben gyakorolhatja úgy, hogy a szerződés felbontását bürtóolásnak megelőznie nem kell.

9. Bérlet első sorban a rudasfürdői igazgatóság és a Rudasfürdőre felügyelő házi bizottmányának lévén alárendelve, köteles azok határozatának és rendelkezéseinek engedelmeskedni, miután az igazgató és két bizottsági tag a szerződés minden pontját szigorúan ellenőrizni vannak hivatva, a bérlet pedig köteles ezek irányában tisztelettel és engedelmességgel viselkedni. A mennyiben pedig az igazgatóság vagy a két felügyelő bizottsági tag azt észlelné, hogy a bérlet a szerződés valamely pontjának meg nem felelne, azt annak pontos teljesítésére felszólítják és ha ezen felszólítás dacára kötelezettségének eleget nem tenne, feljelentik a fővárosi tanácsnak, mely ellene a 8. pont értelmében járandó el. — Ha pedig a főváros tanácsa a szerződést a 8. pont értelmében felbontottnak nyilvánítja és bérletet kitenne: ez esetben jogositva leendő a bérbeadó főváros a bérelt helyiségeket a bérlet költségére és veszélyére akár árverés útján, akár szabad kézből másnak bármi áron bérbe adni, s bérlet a bérkülönbözetért a hátralevő időre felelős leendő, ellenben netalán többet igényt nem tarthat.

10. Bérlet a szerződésből eredő kötelezettségeinek teljesítéseért nemcsak letett biztosítékával, de összes ingó és ingatlan vagyonával felelős.

11. A szerződéssel járó bélyeg és illeték költségeket vagy egyéb kiadásokat a bérösszegekről kiállítandó nyugták bélyegeivel együtt bérlet egyedül és sajátjából viseli.

12. A szerződésből eredhető pe ekben aláveti magát bérlet a budapesti IV. ker. kir. járásbíróóság illetékességének és a sommás eljárásnak.

13. Ezen árverési feltételek az ajánlattevőkre nézve és pedig a mennyiben valamely ajánlat többek által együttesen tétetnék, az összes együttes ajánlattevőkre egyetemleges kötelezettséggel, — az ajánlat benyújtása, illetve megtétele időpontjától — a főváros közönségére nézve pedig csak az ajánlat elfogadása esetén a szerződés tanácsi jóváhagyása napjától kötelezők.

Budapest, 1892.

A fő- és székváros tanácsa.

Die Millenium-Ausstellung und das Gastwirth-Gewerbe.

Das grosse Fest des 1000-jährigen Bestandes Ungarns zu erleben und zu feiern ist unserer Generation anheim gefallen.

Mit erhöhtem Stolze erfüllt die Brust eines jeden Patrioten, das in der nahen Zukunft stehende Fest, welches in Folge der ruhmreichen geschichtlichen Vergangenheit unserer Nation gewiss auch ausserhalb der Grenzen unseres Vaterlandes auf warmes Interesse zählen darf und hinsichtlich unserer Cultur, unserer Industrie, wie überhaupt unserer gesellschaftlichen Verhältnisse zweifellos die Aufmerksamkeit der ganzen gebildeten Welt auf uns lenken wird.

Was ist daher natürlicher als, dass die öffentliche Meinung Ungarns lebhaft durch die Frage beschäftigt wird, in welcher Weise die Nation dieses epochale Fest würdig begehen könnte?

Allgemein bekannt ist es, dass als hervorragender Theil dieses nationalen Festes eine, unseren culturellen Fortschritt unsere industrielle und gewerbliche Entwicklung darstellende grosse Landes-Ausstellung geplant ist.

Lange und schwere Wehen begleiteten schon die prinzipielle Lösung dieser Frage, indem auch die Idee einer Weltausstellung viele Anhänger hatte und beide Lager in scharfen Gegensatz zu einander kamen bis endlich der schon sehr erbittert geführte Federkrieg, in Folge sehr triftiger und naheliegender Gründe, mit der legislatorischen Entscheidung zu Gunsten der Landes-Ansstellung, sein Ende fand.

Eine *Landes-Ausstellung* werden wir daher haben, so beschloss es die Gesetzgebung und so hörten wir es auch jüngst aus dem Munde unseres Handelsministers. Nur die Frage des Zeitpunktes und des Terrain harrt noch ihrer endgültigen Lösung, um dass sodann die nationale Begeisterung die Ausführung dieses, in unserer Culturgeschichte bisher beispiellos dastehenden grossen Werkes in Angriff nehme.

Es ist vielleicht kein nützliches Beginnen, wenn ich die Gelegenheit benütze, um vom Standpunkte unseres Gewerbe-zweiges zur nun schon entschiedenen Frage der Errichtung einer Landes-Ausstellung das Wort ergreife, respective, wenn ich jene Rückwirkung aufzuklären trachte, welche die Errichtung einer Ausstellung auf unser Gewerbe, meiner Aussicht nach, ausüben wird.

Ob die Landes-Ausstellung für das Wirths-Gewerbe im allgemeinen vortheilhaft ist, hinsichtlich dieser Frage weiss ich wohl, dass die Meinungen getheilt sind und weiss auch, dass der überwiegende Theil der Fachgenossen, von der Ausstellung für unser Gewerbe keine günstige Einwirkung erwartet. Damit wollte ich nicht etwa behaupten, dass die Mehrheit der Fachgenossen der Idee der Ausstellung feindlich gegenüber steht, denn wenn wir auch in dieser Frage hinsichtlich unserer materiellen Interessen verschiedener Ansicht sind, so müssen wir doch alle insgesamt darin übereinstimmen, dass wenn von der Feier unserer 1000-jährigen nationalen Vergangenheit die Rede ist, wenn wir hinsichtlich der würdigen Begehung dieses Festes die Ambition der ganzen Nation wach sehen, unser Gewerbe selbst auch in seiner heutigen schwierigen Lage sich nicht absentiren kann, wir den Eifer nicht aus den materiellen Nutzen schöpfen dürfen, die Mitwirkung nicht von den materiellen Aussichten abhängig machen können, sondern der Born unserer Begeisterung für

die nationale Sache in unserer Vaterlandsliebe, in unserem patriotischem Selbstgefühl seinen Ursprung finden muss.

Von diesen Gesichtspunkten müssen sich daher auch jene beugen, die die Ausstellung für ihre Person, materiell schädlich halten.

Jedoch besehen wir uns die Frage etwas näher, von welcher Einwirkung wohl die zu errichtende Ausstellung auf unser Gewerbe thatsächlich sein kann? Diesbezüglich wird unser Urtheil durch jenen Umstand erleichtert, dass wir garnicht von rein abstracten Voraussetzungen auszugehen brauchen, indem der Verlauf der 1885-er Landes-Ausstellung in dieser Hinsicht sehr viel Anhaltspunkte liefert.

Und hier muss ich bekennen, dass die Erfahrungen aus jener Zeit jenen Recht zu geben scheinen, die von der Ausstellung für das Aufblühen unseres Gewerbes keinerlei günstiges Resultat erhoffen. Denn obgleich der Erfolg der damaligen Ausstellung im Verhältniss zu ihren Dimensionen ein Vollständiger genannt werden kann, obgleich auch der Fremdenverkehr unserer Hauptstadt hinter der erhofften Zahl nicht zurückblieb, bewahren die Angehörigen des Gastwirth-Gewerbes dennoch das Andenken der bitteren Enttäuschung aus jener Zeit in sich.

Wir sahen zu jener Zeit die Besucher Tag für Tag in hellen Haufen nach dem Ausstellungs-Terrain pilgern, sahen das unvergesslich schöne Bild des Ausstellungs-Corsos mit seinem blenden Glanz, seinem wirklich weltstädtischen Eindrucke, in den städtischen Restaurants aber begegneten wir nirgends jenem lebhaften Verkehre, welchen wir damals mit Gewissheit erhofften. Wenn wir nun noch jene Stagnation in Betracht ziehen, welche auf geschäftlichem Gebiete der Ausstellung folgte und welche eine nothwendige Folge einer jeden solchen Landes-Unternehmung ist, welche die Kraft der Nation längere Zeit hindurch in erhöhtem Maasse in Spannung hält: so müssen wir wirklich gestehen, dass die Befürchtungen nach dieser Richtung hin nicht gerade unbegründet sind.

Und doch kann ich es nicht glauben, dass die Ausstellung für unser Gewerbe so ganz ohne Nutzen wäre.

Unser Gewerbe ist ein sehr empfindliches Barometer für den Aufschwung und das Emporblühen des Handels, der Industrie und des gesellschaftlichen, öffentlichen Lebens. Der allgemeine Wohlstand findet in dem Gange unseres Geschäftes Ausdruck mehr, denn irgendwo, obschon die Einwirkung desselben sich auch bei allen anderen Gewerbeästen geltend macht. Ein jedes solches Unternehmen daher, welches den Handel, die Industrie, überhaupt das öffentliche Leben anzuregen, kurz die Stimmung der Bewohner zu heben geeignet ist, wird zweifellos auch auf unser Gewerbe seinen Eindruck nicht verfehlen. Nun aber ist in dieser Hinsicht eine gross angelegte Ausstellung mit ihrem bewegten Leben und Treiben, mit ihrer Anziehungskraft auf die Provinz und das Ausland gewiss das geeignetste Mittel, garnicht zu erwähnen die allein schon durch die Errichtung der Ausstellung auf dem Gebiete des Handels und der Industrie sich kundgebende gesteigerte Thätigkeit, welche natürlicher Weise eine Vermehrung der Arbeit, resp. reicherem Verdienst zur Folge hat.

Wenn daher das Mekka der Fremden auch wieder das Ausstellungs-Terrain werden sollte, glaube ich, dass in Folge der Besserung der hauptstädtischen Verdienst-Ver-

hältnisse, unser Gewerbe durch die Ausstellung, dennoch keinen Schaden nehmen wird. Nicht von einem bunten Treiben träume ich, auch sieht meine Phantasie unsere Geshäfte nicht von einem Menschenschwarm dicht belagert, ich erwarte vielmehr eine intensive Entwicklung; hoffe ein, aus dem Wohlstand der hauptstädtischen Bevölkerung hervorgehendes Aufblühen unseres Gewerbes als das indirecte Resultat der zu errichtenden Landes-Ausstellung.

Das Terrain und die Zeit der Ausstellung ist noch eine offene Frage. Diesbezüglich, bin ich auch vom Gesichtspunkte unseres Gewerbes von jenem Wunsche beseelt, das beides, die Zeit und das Terrain mit scharfem, fachkundigem Auge erfasst und festgesetzt werde, denn wann immer und wo immer die Ausstellung errichtet wird, so werden nicht nur unser nationales Selbstgefühl, sondern auch die Interessen unseres Gewerbeästes nur durch das *vollständige Gelingen* derselben, Befriedigung finden. T—e.

Verhandlungen der Genossenschaft, amtliche Zuschriften, Eingaben etc.

Protokoll über die am 15. September 1892. Nachmittags 4 Uhr in der eigenen Localitäten abgehaltene Ausschusssitzung der budapester Hoteliers, Gast- und Schankwirth-Genossenschaft.

Zugegen waren: Johann Gundel Präses, Franz Wirth Vicepräses, Franz Hermann Cassier, Thomas Stöckel, Georg Holzwart, Stefan Feith, Ferdinand Reuther, Ludwig Lippert, Leopold Hein, Karl Csálányi, Franz Hell, Ferdinand Prindl, Heinrich Fritz, Ernst Kammer, Ignatz Nosek, Konrad Förster, Friedrich Wrabetz, Josef Illits, Karl Eibel, Franz Kommer und Lorenz Morbitzer Ausschussmitglieder, Karl Ács jun. Rechtsanwalt und Ott Teasdale Secretär als Schriftführer.

Ihr Fernbleiben liessen entschuldigen: Josef Barabás, A. W. Maloschik, Rudolf Mehringer, Ludwig Vincze und Franz Krist Ausschussmitglieder.

Präsident begrüsst die anwesenden Mitglieder und erklärt die Sitzung für eröffnet, gleichzeitig ersucht er zur Authentication des heutigen Protokolles die Herren Georg Holzwarth und Ludwig Lippert.

1. Verlesen wurde das Protokoll der am 27. Mai 1892. abgehaltenen Ausschusssitzung.

Das Protokoll wurde zur Kenntniss genommen resp. Authenticirt.

2. Präsident berichtet, dass von Seite des szabadkaer Kellner-Vereines, anlässlich dessen Fahnenweih-Festes eine Einladung an die Genossenschaft ergangen ist.

Indem wegen der Sommer-Ferien in den verflossenen Wochen keine Ausschusssitzung abgehalten wurde, der edle Eifer des szabadkaer Kellner-Vereines jedoch der aufrichtigen Simpathien der Genossenschaft werth ist, hat Präsident, in Anhoffnung nachträglicher Genehmigung des Ausschusses dem genannten Vereine 10 fl. angewiesen, welcher Betrag, in Begleitung einer Zuschrift, seinem Bestimmungsorte bereits zugeführt wurde.

Wird gutheissend zur Kenntniss genommen.

3. Präsident berichtet, dass auch von Seite des Vereines der budapester Tapezierer-Gehilfen, anlässlich dessen Fahnenweih-Festes eine Einladung an die Genossenschaft ergangen ist.

Der Ausschuss votirt dem genannten Vereine 5 fl. als Spende.

4. Verlesen wurde das Gesuch des Johann Waschisek um Belassung seiner bisher genossenen Unterstützung, resp. um Erhöhung derselben.

Der Ausschuss bewilligt dem Petenten die bisher genossene Unterstützung von monatlich 2 fl. auch für die Zukunft; der auf die Erhöhung der Unterstützung bezüglichen Bitte, jedoch, konnte nicht Raum gegeben werden.

5. Verlesen wurden die Gesuche der Betti Schöner und des Josef Gattyán, um Unterstützung.

Der Ausschuss votirt der Betti Schöner 10 fl., dem Josef Gattyán 15 fl. Unterstützung, beiden als verarmten Mitgliedern der Genossenschaft.

6. Verlesen wurde die Zuschrift des Herrn Johann Bocz Bahnrestaurateur in Tyrnau, in welcher derselbe anfragt, ob er als Mitglied der Genossenschaft, resp. des Leichenvereines aufgenommen werden kann.

Der Ausschuss erklärt Herrn Johann Bocz, mit Rücksicht auf die Bestimmungen der Genossenschaft-Statuten, in deren Sinne nur budapester Wirthe Mitglieder der Genossenschaft werden können, in die Reihe der Genossenschafts-Mitglieder nicht aufnehmen zu können. Ebenso kann auch die Aufnahme des Genannten in den Leichenverein nicht erfolgen, in dem der Ausschuss über die persönlichen Umstände, sowie: Alter, Gesundheitszustand, etc. die nothwendigen Informationen nicht einbringen kann.

7. Präsident berichtet, dass ein Offert eingelangt ist, in welchem der Genossenschaft der Antrag gestellt wird, die Fabrikation von Conserven (Fleisch, Fische, Gemüse, etc.) nach vollkommen neuer und ausgezeichnet bewährter Art in eigener Regie zu betreiben.

Der Ausschuss weist das Offert behufs Antragstellung an ein engeres Comité welches unter dem Vorsitze des Vicepräsidenten Herrn Franz Wirth aus den Herren Franz Kommer, Georg Holzwarth, Ferdinand Reutter, Karl Csalányi und Josef Illits besteht.

8. Präsident berichtet, dass er die Angelegenheit der Fachschule bei Herrn Magistratsrath Rozsavölgyi wiederholt urgirt hat, leider bisher ohne Resultat, indem in dieser Sache noch immer keine Verfügung getroffen wurde.

Wird zur Kenntniss genommen und Rechtsanwalt Karl Ács jun. mit der Verfassung einer in dieser Angelegenheit an den Magistrat zu richtenden Urgenz betraut.

D. u. S.

Otto Teasdale
Secretär.

Johann Gundel
Präses.

Neue Mitglieder. Als Mitglieder der Genossenschaft wurden aufgenommen:

Ludwig Nemes Schankwirth V., Lipót körut 21.
Anton Raab III., Templom-u. 7.

Letzt Genannter war früher einmal schon Mitglied der Genossenschaft und trat jetzt wieder in die Reihe der Mitglieder ein.

Die Angelegenheit der Kellner Fachschule wurde durch der Präses der Genossenschaft schon wiederholt beim hauptstädtischen Magistrate urgirt, bisher jedoch leider ohne Erfolg. Nicht nur wegen der specialen Interesssen unseres Gewerbezweiges, sondern auch vom Standpunkte der allgemeinen Culturinteressen ist es lebhaft zu bedauern, dass die Angelegenheit derart verschleppt wird. Ind dieser Sache hat um unser Ausschuss in seiner jüngsten Sitzung beschlossen, an den hauptstädtischen Magistrate ine Urgenz ergehen zu lassen, mit der Bitte, unsere Angelegenheit nach einer *einjährigen Rast*, endlich doch zu verhandeln.

Gegen den Entwurf des hauptstädtischen Fleischhauer Statutes hat die Corporation der Budapester Fleischhauer an die Generalversammlung appellirt, als dessen Resultat, die Rückleitung der Vorlage an die Proviantirungs-Commission behufs Umarbeitung der bemängelten Bestimmungen, zu verzeichnen ist. Unsere Genossenschaft hat in dieser Angelegenheit, auf Aufforderung der Eleischhauer Corporation, seiner Zeit, ein Gutachten abgegeben, worin wir die Meinung der genannten Corporation vollkommen theilten, indem die-

selbe besonders gegen jene Verfügung des Statutes Stellung nahm, nach welcher unter der bezeichnung „Kalbfleisch“ nur des Fleisch solcher Kälber in Verkauf kommen darf, die 6 Wochen bis 1 Jahr alt sind. Wenn diese Bestimmung aufrecht erhalten bliebe, so würden auch wir die unangenehmen Folgen derselben in der Ausübung unseres Gewerbes verspüren, indem das Publikum der Restaurants in erster Reihe die Gastwirthe für das „Kalbfleisch“ genannte „Rindfleisch“ verantwortlich machen würde.

Die Angelegenheit dürfte jedoch eine zufriedenstellende Lösung finden indem den diesbezüglichen neuerlichen Beratungen der Proviantirungs-Commission, sowohl unserem, als auch dem Fleischhauer Gewerbe angehörende Sachverständige zugezogen werden.

Restaurant Verpachtung. In Bezug auf die Verpachtung des Bruckbad-Restaurants erhielten wir vom Magistrate der Haupt- und Residenzstadt folgende Zuschrift:

Zahl ad 31.451
1892. VI.

An das löbliche Präsidium der Genossenschaft der budapester Hoteliers, Gast- und Schankwirthe. Budapest.

Indem in Betreff der, vom 1. November 1892. beginnenden dreijährigen Verpachtung des, das Eigenthum der Commune bildenden Bruckbad-Restaurants, für den 3. Oktober l. J. Vormittags 10 Uhr eine öffentliche Feilbietung ausgeschrieben wurde, beehren wir uns die diesbezügliche Kundmachung und die Pachtbedingungen beiliegend mit der Bitte zu übersenden, dieselben unter Ihren Mitgliedern in je weiteren Kreisen bekannt zu geben und, indem die Commune der Haupt- und Residenzstadt ein besonders grosses Gewicht darauf legt, dass das in Rede stehende Restaurants von einem Sachkundigen Fachmann persönlich geleitet, resp. ausgeübt werde, die Aufmerksamkeit der betreffenden Fachkreise auch auf diesen Umstand wach zu rufen.

Budapest, am 21. September 1892.

Für den Bürgermeister
Márkus József
Magistratsrath.

Concurs-Ausschreibung. Die Commune der Haupt- und Residenzstadt hält in Betreff der vom 1. November 1892 bis Ende Oktober 1895 dauernder Verpachtung des, Eigenthum der Commune bilden den Bruckbad-Restaurants am 3. Oktober l. J. im Wege schriftlicher Offerte, eine öffentliche Feilbietung.

Wovon die Pachtlustigen mit der Aufforderung verständigt werden, ihre nach dem ämtlichen Formular ausgefertigten schriftlichen, mit 50 kr. Stempel und dem Depotschein der hauptstädt. Central-Cassa über Deponirung von 200 fl. sage Zweihundert Gulden Reugeld in Baaren, oder in Sparkassa-Einlage,* oder aber in annehmbaren und mit 90% der Tagescourses zu berechnenden Werthpapieren versehenen Offerte längstens bis 3. Oktober l. J., Vormittags 10 Uhr zu Händen des Vicebürgermeisters Alkér Gusztav, oder dessen Stellvertreter (IV. Altes Stadthaus I. Stock, Rathsal) zu überreichen. Später einlangende Nachtrags-Offerte werden nicht berücksichtigt.

Die Pachtbedingungen sind im Neuen Stadthaus (Lipót utca) II. Stock, Thür Nr. 27, in der VI-ten Magistrats-Section, während den Amtstunden zur Einsichtnahme vorgelegt und sind daselbst auch Offert-Formulare erhältlich.

Die Commune der Haupt- und Residenzstadt behält sich das Recht vor, hinsichtlich der Annahme oder Abweisung der eingelangten Offerte frei zu entscheiden.

Budapest, am 11. September 1892.

Der Magistrat der Haupt- und Residenzstadt

Hinsichtlich der Pachtbedingungen weisen wir auf die im ungarischen Texte veröffentlichte diesbezügliche Anzeige.

Szállodások és vendéglősök figyelmébe!

Mindennemü

konyha- és asztali- kések

legolcsóbb gyári áron
feltétlen
kezesség mellett

Schubert J. Pál

késműves és műköszörűs mesternél

BUDAPEST,

IV. ker., Granátos-u. 3. sz.

Hatvani-utca sarkán.

Köszörülések és javítások gyorsan és legnagyobb szakértelemmel legolcsóbban készíttetnek.

LUHIERZSÉBET

Kittinő gyógy- és élvezeti víz; emeli az étvágyat, előmozdítja az emésztést, üdít és élénkít.

Kizárólagos szállítók
MATTONI és WILLE, BUDAPEST.

Borivóknak, kik a bort savanyuvizszel sze-
retik vegyíteni, mindenek előtt a

MATTONI-FELE GIESSHÜBLER

legfinizáltabb égvényes
SAVANYU-KUT

ajánlható. E víz közömbösíti a bor savát és az itálnak felette kellemes, ingerlő mellékízt ad, annélkül, hogy azt feketére festené.

A Véghlesi VERA-FORRÁS

a legjobb és legolcsóbb

szénsavdús égvényes savanyuviz.

Kristálytisza, a bort nem festi, tisztán vagy borral, cognaccal, ugyszintén gyümölcs-szörppel vegyítve a legkellemesebb és legüditőbb ital,

Budapesti főraktár: ERZSÉBET-KÖRUT 56.

Telefon összeköttetés.

Forrás-kezelőség Véghles-Szalatna,
(Zólyom vármegye)

Számos raktár a vidéken

(Szeged, Debreczen, Pozsony, Nagyvárad, Kassa stb.) — Kapható Budapesten és a vidéken minden füszer- és ásványvizkereskedésben, ugyszintén minden szálloda és vendéglőben.

Véghleser VERA-QUELLE

das beste und billigste

an Kohlensäure reichste alkalische Sauerwasser.

Kristallrein, färbt den Wein nicht, allein oder mit Wein, Cognac, wie auch mit Himbeersaft gemischt gehört dieses Wasser zu den angenehmsten und erfrischendsten Getränken.

Budapester Hauptniederlage: ELISABETH-RING
Nr. 56.

Telefon-Verbindung.

Quellen-Direction in Véghles-Szalatna
(Sohler Comit.)

Zahlreiche Niederlagen in der Provinz

(Szegedin, Debreczin, Pressburg, Gross-Wardein, Kaschau ect.) Zu haben in allen Mineralwasser-Handlungen in Budapest und der Provinz, wie auch in jedem Hotel und Gasthaus.

LÖWENSTEIN M. (MIHÁLY)

cégtulajdonos **LÖWENSTEIN F. NÁNDOR**

Budapest, IV. ker., Eskü-tér (alapított 1864.)

ajánlja nagy raktárát

mindennemű bel- és külföldi sajtokban, hús, hal, főzelék és gyümölcs conservekben, csokoládé francia és magyar cognacban, angol és francia különlegességeket, finom konyhák részér finom főző bort: Madera, Marsalla, Sherryt.

*Kizárólagos főraktára az „Anglo Continenthal Thee-Association“-nak
legjobb fekete teákban, valódi Jamaica rumok.*

●●●●●●●●●● **KIVÁNATRA ÁRJEGYZÉK BÉRMENTVE.** ●●●●●●●●●●

A helyett, mint ez az ipartörvénybe ütközőleg gyakran történik, hogy

HELYISÉG-VÁLTÓZTATÁS

ürügye alatt divatból kiment árukat **mélyen leszállított áron** kínálunk, egyszerűen a t. vevőközönség becses figyelmébe ajánljuk óriási nagy és folyton új választéku raktárunkat

SZÖNYEGEK BEN

a legújabb mintákban, s a legnagyobb választékban, továbbá

FÜGGÖNYÖK- ÉS BUTORSZÖVETEK BEN

a legjutányosabb árak és feltételek mellett.

Szambul- és Smyrna-szőnyegeinket méterenként 9—10 frttól feljebb, teljes méretért kezeskedve.

NAGY VÁSZON- ÉS PAMUTÁRU RAKTÁRUNK,

továbbá

fehérnemű, menyasszonyi kelengyék és ágynemű-készletről szóló 300 ábrával ellátott árjegyzékünket ingyen és bérmentve küldjük.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA m. kir. szab. nagykereskedők, cs. és kir. udvari szállítók
Budapest, V. ker., Deák-tér.